Ч. 108 | Четвер 16 (28) мая 1896. | Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Плёна і в ц. к. Старостваx на провинциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Реформа податкова.

Дня 15-го мая ухвалено впроваджуючий закон до реформи податкової, котрий вказує, в який спосіб має перевести ся реформу податкову і що в неї вийде. Годить ся запізнати ся докладнійше з сим законом, на котрий всї так ждали.

Проект реформи податкової виготовив і предложив парляментови ще міністер Штайнбах. Проект сей розпадає ся на сім частий, на закон впроваджуючий і на закони о податках: заробковім, рентовім, особисто доходовім і пенсийнім. За часів міністерства коаліцийного ухвалено (після поправки міністра Пленера в первістнім проектї Штайнбахівскім) всї прочі части проекту крім закона впроваджуючого. Тепер же ухвалений вже і закон впроваджуючий, отже й цїла реформа податкова готова.

Постанови закона впроваджуючого суть слїдуючі:

В краях, репрезентованих в радї державній, зносить ся всї дотеперішні роди податку доходового, а натомісць вводять ся: податок зарібковий ново урегульований, податок від рент, податок особисто-доходовий і податок пенсийний від висших плат. (Арт. 1-ший). — Всї дотеперішні постанови законні що-до опустів при податках доходових перестають обовязувати. (В арт. другім і третім вичислено подрібно всї цїсарскі патенти і постанови, управняючі до опустів податкових).

В артикулах від 4—12 означено, в який спосіб має ужити ся прихід з тих нових безпосередних податків особистих. В перших двох роках по введеню в житє реформи податкової, до скарбу державного має вплинути така сама квота, яку дають дотеперішні податки доходові, з дочисленем до податку заробкового і доходового 2-процентової добавки в першім, а 4-процентової в другім роцї; крім того має дочислити ся ще 1,200.000 зр. на кошти введеня реформи податкової. Вся проча надвишка в приходї з нових податків доходових має ужити ся на опусти податкові і на звороти для фондів краєвих. І так в перших двох роках признає ся 10-процентовий опуст в податку ґрунтовім і домовім, з виїмкою того 5-процентового податку, який платить ся від доходу з будинків вільних від податку. Відтак признає ся 20-процентовий опуст з загальної суми (контінґенту) податку заробкового з виїмкою податку від похатної торговлї і вандрівничого промислу, яка би мала вплинути до скарбу державного після теперішних постанов. — По відчисленю квоти, потрібної на повисші опусти податкові, лишить ся ще надвишка, котру, на скілько она не перевисшає 3,000.000 зр., звертає ся фондам краєвим, се значить, що буде признаний поодиноким краям відповідний зворот з суми реальних податків, яку ті краї мали би платити до скарбу державного.

Скоро би показала ся надвишка понад 3 міліони зр., то в такім случаю має она ужити ся на дальші опусти податкові, а то в такий спосіб, що податок ґрунтовий був би зменшений о 15 проц. (замісць 10), податок домовий о 12·5 прц., а контінґент податку заробкового аж о 25 прц. Рівнож і стопа процентова при вимірі податку для підприємств, складаючих публичні рахунки, була би знижена до 10 прц. — Як би ще й по тих опустах лишила ся яка надвишка, то єї ужие ся на дальші звороти для краєвих фондів. Всї ті опусти і звороти будуть удїлювані на рік, се значить, в кождім слїдуючім роцї по тім, в котрім покаже ся надвишка.

Такий спосіб зужиткованя приходу з нових податків особистих буде в перших двох роках по введеню реформи податкової, але на дальші роки, аж до 1907 р., скарб державний хоче мати більші приходи. Длятого кождого слїдуючого року мусить збільшати ся прихід скарбу державного о 2·5 прц., а аж відтак будуть розділювати ся опусти і звороти. В 1907 р. має наступити новий розклад опустів, при чім буде увзглядненний також домово-клясовий податок, і зворотів для краєвих фондів.

В арт. 13-тім містить ся постанова, під яким услівем будуть признані всї ті опусти і звороти. Правительство ставить усліве, що сойми краєві мають ухвалити сейчас на своїй першій сесиї, що ті всї податки особисто-доходові, введені сею реформою, будуть вільні від всяких податків краєвих. Скоро котрий сойм краєвий не ухвалить того, то дотичний край не дістане нї опустів нї зворотів, а его пайка припаде скарбови державному.

Отсе були би головні постанови закона впроваджуючого реформу податкову. Комісия податкова ухвалила була, що рівночасно з реформою мають ухвалити ся ще й инші закони податкові, як о ревізиї катастру, о відписува

---

11)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

По тій несподїваній відповіди Паґанеля, перша леді Єлена відозвала ся:

— Яка то гадка!

— Цїлком добра, правда? — додав добродушно ґеоґраф.

— Отже ви гадаєте?... спитав Ґленарван.

— Я гадаю, аби глядїти трийцятого семого рівнобіжника в місци, де він стикає ся з американьским побережем, а коли то місце найдемо, іти в напрямі рівнобіжника, не відступаючи від него нї на пів степеня, аж там, де він заходить в Атлянтийский Океан. В такім напрямі можемо найскорше наткнути ся на нещастних з корабля *Брітаннії*.

— Дуже слаба надія — відозвав ся майор.

— Хоч слаба — відповів Паґанель — то все так гадаю, що й єї не повинні ми покидати. А коли моє припущене правдиве, що та фляшка могла виплинути на море з якої ріки, що іде з середини краю, то в такім случаю наткнемо ся без сумнїву на слїд бідних невільників. Пригляньте ся, любі приятелї, уважно картї того краю, а певне згодите ся з моїм поглядом.

Сказавши то розложив Паґанель на столї карту Чілї і арґентиньских провінций.

— Дивіть — говорив — нехай нам здаєть ся, що ідемо півперек тої американьскої землї. Перекиньмо ся за Кордилїєри Андів, зійдім на рівнину Пампас. Чи-ж мало в тім краю рік, річок і инших різних вод? Противно. Ось Ріо Неґро, ось Кольорадо, а тут инші впадаючі до них ріки перерізані трийцятим семим степенем ширини; а ручу, що кожда з них могла послужити до того, щоби занести в море той документ. Там може посеред якого дикого племени, в руках Індиян, на березї одної з тих незнаних рік, в якій тїсній гірскій долинї, ті котрих маю право називати нашими приятелями, ждуть з нетерпеливостию чуда Провидїня! Чи маємо легковажити їх надію? Чи ви не згодите ся зі мною, що ми повинні строго придержувати ся тої лінії, яку мій палець вказує тепер на картї? А коли против всякої імовірности і я ще помиляю ся, то чи-ж ми не обовязані поступати аж до кінця за трийцятим семим рівнобіжником, а навіть коли би того треба було для віднайденя пропавших, то разом з ним окружити довкола землю?

Ті слова вимовлені з благородним запалом зробили сильне вражінє на слухателях Паґанеля. Всї підняли ся з місць і подали ему руки.

— Так, мій отець мусить там бути! — крикнув Роберт Ґрант пожираючи очима карту розложену на столї.

— Де би він не був — сказав льорд Ґленарван — знайдемо его, моя дитино! То, що говорив наш приятель Паґанель, видає ся менї дуже природним і длятого не вагуючись, повинні ми піти дорогою, яку він вказав. Капітан Ґрант єсть або в руках численних в тих сторонах Індиян, або єсть невільником у котрого з дрібних кочуючих поколїнь. В тім послїднім случаю увільнимо его дуже легко; в противнім випадку, розслїдивши добре положенє, получимо ся з осадою *Дункана* на всхіднім побережу, дістанемо ся до Буенос-Айрес, а там утворимо віддїл під проводом Мек-Небса і поборемо хоч би й всїх Індиян арґентиньских провінций.

— Дуже добре, Ваша Милости — відозвав ся Джон Менґліс — я ручу, що перейдемо півперек Америки без найменшої небезпечности.

— Без небезпечности і без труду — замітив Паґанель. — Кілько то подорожників доказало вже того, хоч не мали нї таких средств як ми, анї они не мали перед собою такої благородної і великої цїли! Ось в роцї 1782 якийсь Базилїо Віллярмо з Кармен дістав ся вже аж до Кордилїєрів. В 1806 роцї, один Чілїєць, начальник провінциї Консепсіон, дон Люїс де ля Круз, виїхавши з Антуко, не держав ся точно трийцятого семого степеня, а минувши Анди, дістав ся аж до Буенос Айрес по сорок сїмох днях подорожи. Вкінци полковник Ґарчія, Альчіде д'Орбіні і мій поважаний товариш Мартин де Муссі, перебігли цїлий той край у всїх напрямах і зробили для науки то, що ми тепер маємо довершити для людскости.

— Пане, пане! — сказала Мария Ґрант дрожачим від зворушеня голосом — як-же ма-

ню податку ґрунтового — скоро отже ті закони перейдуть крізь Палату послів, відбуде ся трете читане реформи податкової, а по одержаню цїсарскої санкциї буде она введена в жите.

Справи парляментарнї.

На послїднім засїданю Палати послів перед Зеленими сьвятами покінчено дебати над законом ревізиї катастру ґрунтового і переведено вибори до спільних делеґаций.

Закон о ревізиї катастру ухвалено після предложеня комісиї з тою лиш зміною, що опуст в контингентї податку ґрунтового має виносити $2^1/_2$ мілїона зр. Всякі инші поправки відкинено.

Вибори до спільних делеґаций так випали: З Чехії: Барайтер, Бернрайтер, Янда, Кляйст, Крамарж, Рус, Шварц, Сляма, Свобода, Кар. Зедвіц, а заступники: Пабстман і Гофман; — з Дальматиї: Булат, заступник Борциц; — з Галичини: Дав. Абрагамович, Барвіньский, Хшановский, Єнджейович, Поповский, Щепановский і Залеский, а заступники: Ручка і Вол. Гнївош; — з Австриї долїшної вибирано три рави і не осягнено абсолютної більшости: З 34 голосів кандидати антісемітскі і нїмецко-національні: Дец, Гесман і Ріхтер одержали 17 голосів, а прочі голоси, дрібку ровстрілені, впали на кандидатів лївиці. При тїснїйшім виборі як кандидати антісемітскі так і лїберальні дістали по рівнім числї голосів, тож треба було справу порішити жеребом. Секретар бар. Василько тягнув імена і за всїми трема тягненями вийшли кандидати антісемітскі. — З Австриї горішної: Бавмґартнер і Цегетмайр, а заступником Роґль; — з Сольногороду: Ротмайр, заст. Шідер; — зі Стириї: Форхер і Вурмбранд, а заст. Скаля; — з Каринтиї: Штайнвендер, а заст. Кіршнер; — з Країни: Клюн, а заст. Вішникар; — з Буковини: Лупул, а заст. Стефанович; — з Морави: Хлюмецкий, Промбер, Кляйн і Жачек, а заст. Енґель і Кульп; — зі Шлеска: Демель, а заст. Гірш; — з Тиролю: Трайнфельс і Сальвадорі, а заст. Рап; — з Форарльберґа: Турнгер, а заст. Колер; — з Істриї чотири посли не могли при двократнім голосованю згодити ся на спільного делеґата, бо два голоси падали на Хорвата Ляґіню, а два на Італїянця Річчіого, то-ж порішено справу жеребом, котрий принав Річчіому на делеґата, а Бянкіні'ому на заступника; — з Гориції: Грегорчиц, а заст. кн. Гогенльоге; — з Триесту: Люццато, а заст. Бурґсталер.

Рада державна не буде в тім тиждни відрочена — мимо що засїданя делеґаций розпічнуть ся в Будапештї. Перерва потреває кілька днїв. А коли делеґациї виберуть комісиї, вернуть австрийскі делеґати до Відня і Рада державна розпічне знов засїданя. Має бути полагоджений закон о своїнї і о підвисшеню біржевого податку. Поки-що говорять лише о тих двох справах, хоч не виключена можність поставленя на порядок дневний і инших справ.

Перед засїданями делеґаций збере ся Рада державна ще три рази, а то: нинї, в четвер і в пятницю.

Перегляд полїтичний.

Є. В. Цїсар виїде дня 29 с. м. з Відня до Будапешту, де дня 1 червня відбуде ся торжественне приняте Делеґаций. Дня 2 червня верне Є. В. Цїсар до Відня, щоби 4 червня взяти участь в торжестві Божого Тїла. Вечером того дня виїде Найясн. Монарша Пара внов до Будапешту на ювілейні торжества Угорщини. По тих торжествах виїде Є. В. Цїсар з Будапешту просто на лїтний побут до Ішля.

В понедїлок по полудни перенесено торжественно в Москві коронацийні відзнаки з оружийної палати до тронової салї. Царска пара перенесла ся з палати Александрийскої до Кремля. Вечером відбуло ся в церкві Спасителя в Кремли торжественне богослужене, на котрім явив ся також цар з царицею. Торжество коронациї відбуло ся вчера дуже величаво.

Новинки.

Львів дня 27 мая 1896.

— **Вісти з почти і телеґрафу.** Новий уряд почтовий війде в жите з днем 1 червня с. р. в Марковій ланьцутского повіта з звичайним обсягом дїлавя. Округ доручень того уряду почтового обіймає громаду і обшар двірский Маркову і громаду Гать. — Нова стация телеґрафу буде отворена з днем 1 червня с. р. в Сторявій, добромильского повіта, з обмеженою службою денною.

— **Змова столярских робітників** розпочала ся вчера у Львові. На зборах в понедїлок рішили столярскі робітники, аби застановити роботу у всїх львівских робітнях столярских на 14 днів. В тім часї буде вести переговори з майстрами окрема комісия, вибрана з поміж робітників, щоби довести до взаїмної згоди. Стрейкуючі жадають підвисшеня платнї і скороченя часу роботи.

— **Справа студентів Дублянскої школи,** о котрій ми вчера згадували, закінчила ся досить спокійно. В другий день Зелених сьвят явила ся депутация студентів у Маршалка краевого ґр. Ст. Баденї'ого і заявила, що всї студенти вернуть до інтернату, коли збір професорів прийме мемориял студентів з їх бажанями і предложить его комісиї, вибраній перед кількома місяцями до переведеня змін в приписах інтернату і в плянї наук. Мемориял має головно порушити справу відпусток для студентів і заряду інтернатом. Є. Е. Маршалок краевий приймив депутацию дуже прихильно і позволив їй внести мемориял та обіцяв, що як той мемориял так і кожде оправдане бажане студентів буде взяте в часї вакаций під прихильну розвагу, однако додав, що після его гадки, конечне есть заостренє приписів що-до фреквенциї студентів на виклади. Депутация признала, що то цїлком справедливе. Супротив того полагодженя справи вертають студенти — як ми вже сказали — до інтернату. Мемориял буде внесений до двох тижднїв.

— **Значна крадїж.** В ночи з суботи на недїлю вломив ся якийсь невислїджений злочинець до бюра львівскої репрезентациї краківского товариства взаїмних обезпечень і украв з підручної каси 1500 зр. в облїґациях. Крадїж з причини сьвят замічено аж нинї рано. Дирекция зарядила слїдство, але оно довело до такого вислїду, що ще в суботу зголосив ся якийсь чоловік в конторі виміни Шеленберґа і виміняв облїґациї на грошї.

— **Огнї.** Дня 21 с. м. пополудни згоріли в Чесниках коло Рогатина дві господарскі загороди: шкода 800 зр., але обезпечена. Причиною огню була нерозвага малого школяря. Скінчило ся на малім нещастю, бо вітер був незначний, і то в напрямі від села. При сїм огни не було зорґанїзованої помочи, бо Чесники не мають навіть таких найпотрібнїйших приладів до гашеня, як мають сусїдні села. — В ночи з 22 на 23 с. м. вибух огонь в Самолусках коло Монастириск і знищив чотири селяньскі загороди, вартости около 10 тисячів зр. Огонь підложила одна вдова, з котрою син сусїда не хотїв женити ся. В дни коли він мав вінчати ся з иншою, перестуниця підпалила хату его вітця. Палїйку увязнено.

— **Процес о підпал.** Микола Блендюк, селянин з Княгинина коло Станїслава, рубаючи в сїчни с. р. лїд на ріцї упав до води і в наслїдок перестудженя небезпечно занедужав. Отже велїв прикликати Настю Н., з котрою мав колись близші зносини, а котру відтак покинув і з другою оженив ся, дальше велїв прикликати свого вуйка

емо вам відвдячити ся за пожертване, котре виставляє вас на тілько небезпечностий?

— Небезпечностий! — відповів Паґанель. — Хто говорить о небезпечностях?

— Певне не я, — сказав сьміло Роберт — в котрого очі виднїла відвага і готовість на все.

— Небезпечности! — повторив ще раз Паґанель — або они істнують? Впрочім о що тут іде? Щоби перейти ледве триста пятьдесять миль, коли будемо держати ся простої лїниї. Ходить о подорож, що має відбути ся під тою самою шириною, під якою на другій півкули лежать Іспанія, Сицилія і Грeция, отже й в такім самім клїматї; — о подорож, котра може тревати що найбільше місяць! Та-ж то прохід, прогулька для приємности — нїчого більше!

— То ви гадаєте, пане Паґанель — спитала леді Єлена — що коли наші приятелї попали в руки Індиян, то ті пощадили їх жите?

— Як то, чи я гадаю, панї! Але-ж Індияни не людоїди. Противно. Один з моїх земляків, котрого я знав в товаристві ґеоґрафічнім, Ґінар, був три роки в неволи у Індиян в Пампас. Правда, богато перетерпів, зле з ним обходили ся, але конець кінцїв вийшов і живий і цїлий з тої біди. Европеєць есть в тім краю дуже пожиточним еством; Індияни знають о тім і уміють его шанувати, як дуже рідку і дорогу звірину.

— Отже нема що довше надумувати ся — відозвав ся льорд Ґленарван — треба їхати і то без найменшої страти часу. Яку-ж дорогу виберемо?

— Легку і приємну — відповів Паґанель. — З початку трохи гір, дальше на всхідній сторонї Андів невеликий спад, а вкінци гладка площа на переміну піскувата і заросла травою — правдивий огород, що манить до себе красою природи.

— От, лїпше порадьмо ся карти — сказав поважно Мек-Небс.

— Ось она, дорогий майоре. Вийдемо від кінця трийцятого семого рівнобіжника на чілїйскім побережи між заливом Карнера і пригірком Румена. Перейшовши столицю Араваканії вивозом Антуко передремо ся через Кордилїєри, полишаючи вулькан на полудни; відтак через Неукуем і Ріо Кольорадо дійдемо до Пампас, до озера Салїнас, ріки Уамінї і Сієра Танталькен. Там вже починають ся границї провінциї Буенос Айрес, котру перейшовши війдемо знов на Сієра Танділь, а звідтам посунемо наші гляданя аж до пригірка Медано на побережах Атлянтийского Океана.

Укладаючи так проґраму виправи Паґанель і оком не кинув на лежачу перед ним карту — умів еї знаменито на память. Цїнні і голосні твори таких подорожників як Фрезієра, Молєна, Гумбольдта, Мірса і д'Орбінї'ого врили ся глубоко в его память. Коли скінчив то ґеоґрафічне вичислюване, додав:

— Отже мої приятелї, бачите, що дорога проста; можемо еї перебути за трийцять днїв і стануть рівночасно з *Дунканом* а може ще й вчаснїйше на всхіднім побережи, бо *Дункана* можуть здержати противні вітри.

— То *Дункан* — спитав Джон Менґлїс — буде мусїв держати ся між пригірками Коріентес і сьв. Антонія?

— Не инакше.

— А як-же розділите нас на ту виправу? — спитав Ґленарван.

— То дуже легка річ. Тут іде о то, щоби розслїдити положене, в якім находить ся капітан Ґрант, а не о борбу з Індиянами. Для того гадаю, що возмуть участь: льорд Ґленарван яко наш провідник; майор, котрий певне нїкому не схоче уступити свого місця, — ваш слуга Яков Паґанель....

— А я? — крикнув малий Роберт.

— Роберт, Роберт! — упоминала Мария Ґрант.

— А чому нї? — відповів Паґанель. — Подорожі образують молодїж. Отже ми чотири і трех моряків з *Дункана*....

— Як то? — перебив Джон Менґлїс обертаючись до свого пана. — Ваша Милість не зволять вставити ся за мною?

— Мій дорогий Менґлїс — відповів Ґленарван — на покладї лишаємо наші панї, то всьо що маємо найдорожшого на сьвітї, хто-ж буде над ними уважати, хто буде їх боронити і стерегти, як не хоробрий капітан *Дункана?*

— Отже не можемо з вами іти — сказала леді Єлена — котрої очи прибрали вираз суму і жалю.

— Нї, дорога Єлено — відповів Ґленарван. — Наша подорож мусить бути дуже скора, розлука наша буде коротка і....

— Розумію, мій приятелю — відповіла живо Єлена — ідїть і нехай вам Бог поможе, щоби ваші наміри повели ся як найкрасше.

— Впрочім то не подорож — докинув Паґанель.

— А що-ж то е? — спитала леді Єлена.

і опікуна, з котрим жив в незгоді а в кінци сусіда Бігуна, котрому зробив богато злого і тих всїх перепрашав та просив о прощене, при чім признав ся, що перед кількома роками підложив був в ночи огонь під хату свого вуйка, а знов два роки тому підпалив Бігуна. Перший огонь скоро угашено, але другий знищив цїле майно Бігуна. Покривджені простили Блендюкови его злочини і він готовив ся на смерть. Але инакше стало ся, бо Блендюк не умер а вскорі прийшов до здоровля. Тепер вже взяла прокуратория державна справу в свої руки і обжалувала Блендюка о дворазовий підпал. Розправа відбула ся дня 20 с. м. Блендюк випирав ся всякої вини і боронив ся тим, що признав ся до вини в горячці; однако всї сьвідки зізнали, що Блендюк був тоді притомний. На основі тих зізнань засудив трибунал Миколу Блендюка на півтора року тяжкої вязниці.

— **Вінчанє.** Вчера, дня 26 мая відбуло ся в Скалї, в домі тамошного пароха о. Левицкого, вінчанє п. Михайла Грушевского, професора історії в університетї львівскім, з панною Мариєю Вояковскою, учительскою зі Львова.

— **Померли:** О. Іван Мосевич, парох в Будинині, белзкого деканата, перемискої епархії дня 17 с. м., в 58-ім році житя, а в 29-ім сьвященьства; — Мирон Грицкевич, бувший начальник філії „Народної Торговлї" в Рогатині, а відтак купець в Сокали, дня 16 с. м. в Бібрці, на груднину недугу в 27-ім році житя; — Бувший міністер війни, ґенерал Франц Кун, в Страсальдо коло Градиски; — др. Євгенїй Ляхович, повітовий лїкар в Скалатї, на пятнистий тиф, якого набавив ся при огляданю недужих; — Людвика з Глиньских Винярска, жена о. Володимира Винярского, завідателя в Іванівці скалатского деканата, дня 23 с. м., в 26 році житя.

Штука, наука і література.

— **„Збірника церковно-народних пісень з нотами"**, видана о. Л. Джулиньского, редактора „Посланника", вийшов в Перемишли випуск I. і коштує 20 кр. Книжочка представляє ся гарно і містить на 32 сторонах друку 11 церковних пісень і коляд і тільки-ж нот до них. Ноти до тих пісень зложили звістні композитори оо. О. Нижанковский і В. Матюк та І. Яросевич.

— **„Дзвінка" ч. 10** містить: Повістку Растика „Дарунок з ярмарку"; — дальшу часть „Учених розмов Никольця з татуським" Ост. Макарушки; — конець оповідання „Фарбар Абутїв і голяр Абусїв" переповів Вас. В—р.; казку „Лисичка і журавель"; — стих Я. Жарка „Окуляри"; — казку „Лисичка і рак"; — наукову забавку з ілюстрацією „Пострах господинь" і забавку „Кіт і мишка". Крім згаданої ілюстрації містить се число „Дзвінка" ще другу п. з. „Малий рибак".

— **„Учителя" ч. 10** обіймає: Продовжене статї „Огород шкільний" Ант. Глодиньского; — наукову розвідку Як. Миколаєвича „Вплив средств фізиольоґічних на систем нервовий і душу"; — картки з педаґоґії і дидактики („Метода Жаби", „Розслїди над карами", „Нова школа"); — всячину, постанови властий шкільних і конкурси.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Берлин 27 мая. З причини царскої коронациї відбуло ся тут торжественне богослуженє і войскова парада, в часї котрої цїсар Вільгельм мав промову і закінчив еї окликом в честь царя.

Рим 27 мая. З Африки верне до Італії 35 баталїонів піхоти, 7 батерий і 4 компанїї інжинерії. В Масаві лишить ся крім кольонїяльного войска лише 4 баталїони, 2 батерії і одна компанїя інжинерії.

Париж 27 мая. Амбасадором в Берлинї іменований маркіз Ноайлє.

Відозва.

На памятник Івана Котляревского в Полтаві зложили в Науковім товаристві імени Шевченка: Товариство ім. Шевченка 50 зр., товариство „Просьвіта" 25 зр., о. Ем. Менциньский з Ходнович 50 кр., п. Филип Баранецкий господар з Ходнович 25 кр., товариство „Руска Бесїда" у Львові 10 зр., проф. Мих. Грушевский у Львові 1 зр., Іван Белей редактор „Дїла" 1 зр., разом 96 зр. 75 кр.

Як відомо вже нашим Вп. читателям — правительство росийске дозволило минувшого року збирати складки на здвигненє памятника Іванови Котляревскому в Полтаві. Факт сей замітний з ріжних поглядів. Шануєть ся память батька нової української лїтератури, що своєю „Енеїдою" і „Наталкою-Полтавкою" вивів українську громаду на дорогу своєнародну, до вироблення власної лїтератури і служення народним ідеалам. Як нї оцїнювати важність дїяльности Івана Котляревского в порівнаню з попередними фактами, давнїйшими пробами і змаганями в тім напрямі; як нї глядїти на сьвідомість тих кроків у самого Котляревского, поява „Енеїди", що власне дожидає своїх столїтних роковин (видана 1798 року), зістанеть ся все фактом вікопамятним, великоважним в історії розвою нашого житя культурно-громадского, вартим як найбільшого памятаня. Друга важна сторона — се, що вперше на Україні офіцияльно, за дозволом уряду, віддаєть ся честь за заслуги для української лїтератури, в перше так публично можна віддати почесть нашому українському народному дїячеви.

З огляду на се кождий сьвідомий син українсько-руского народу повинен по спромозї взяти участь в сїй патриотичній справі. Важно — по перше те, щоби пошановане найстаршого з українських письменників народних випало величаво і відповідно гідности нашого народу; — по друге, аби як найбільше число осіб показало своє почутє до свого народу, а з того погляду утїшним обяном стають численні дрібні, копійкові датки, що вплинають від селян і козаків полтавских на сю цїль. Україна-Русь австрийска, поставлена історичними подіями в лїпші обставини до розвою свого національного почутя, ніж Україна-Русь росийска, повинна приняти живу участь; було би пожадано, аби і в круги селяньскі прийшла та вість; тут важна не великість складки, а широкість круга участників. Складки збирає видїл ради міскої в Полтаві („в г. Полтаву, Городской Управі"), але можуть вони з Галичини пересилатись і через адмінїстрацию Наукового товариства імени Шевченка — адресувати в друкарню товариства, Львів, ул. Академічна ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Посиішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Скольoго і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	1·32	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Скольoго лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в недїлї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він ріжнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

— Перехід через Америку, нїчого більше. Перейдемо по земли як честні люди і возьмемо собі за оклик: „Іти та робити як найбільше доброго!"

На тих словах Паґанеля скінчила ся розмова приятелїв. Що того самого вечера розпочали ся приготовленя і рішено задержати виправу в тайнї, щоби не обудити передчасно чуйности Індиян.

Виїзд був назначений на 14-го жовтня. Коли прийшло до вибору моряків, всї жертвували свої услуги, так що Ґленарван був в клопотї, кого вибрати; отже щоби нікому не зробити прикрости, полишив вибір жеребови. Вложено до капелюха картки з назвищами цїлої осади, а на витягнених трех були: 1) поручник корабля Тома Остен, 2) Вільзон сильний і хоробрий моряк і 3) Мільреді, що не напоколахвсь би і самого Тома Севрса [1]).

Льорд Едвард він живо приготовленя, хотїв бути готовий на означений день — і так дїйство стало ся. Рівночасно заосмотрював ся Джон Менґлїс у вуголь, щоби міг також зараз пустити ся на море. Єму ходило дуже о те, щоби випередити подорожних і станути скорше від них на всхіднім побережи Америки.

Дня 14-го жовтня о означеній годинї були оба товариства готові до дороги. В хвили відїзду зібрали ся подорожні *Дункана* на помостї. Яхт був готовий до їзди і вже крила его шруби колотили чисту воду Талькагуана. Ґленарван, Паґанель, Мек-Небс, Роберт Ґрант, Тома Остен, Вільзон і Мільреді уоружені рушницями і револьверами прощали ся з остаючими на яхтї; провідники з мулами ждали на них на березї.

— Вже час — сказав вкінци Ґленарван.

— Іди, дорогий друже! — сказала леді Єлена, укриваючи зворушенє; нехай Бог править твоїми кроками.

Льорд Ґленарван притиснув еї до серця, а Роберт Ґрант кинув ся на шию сестрі.

— А тепер, дорогі товариші — сказав Яков Паґанель — подаймо собі ще раз руки — і нехай нам той приязний устиск вистане, аж доки не зійдемо ся знов на побережи Атлянтийского Океана.

По хвили сїмох подорожних оставило поклад *Дункана* і незабаром опинили ся на березї. Леді Єлена ще з далека працала дорогих серцю свому подорожників, послїдним „нехай Бог провадить!"

— Бог нас поведе і допоможе! — крикнув їй у відповідь Паґанель — бо й ми самі будемо собі помагати.

— В дорогу! — закомандував Джон Менґлїс.

— В дорогу! — повторив льорд Ґленарван до своїх товаришів.

І в тій самій хвили, коли подорожні повїдавши на мули поступали дорогою вздовж берега, поров *Дункан* попиханий цїлою силою своєї шруби пінячі ся під ним филї Тихого Океана.

(Дальше буде.)

[1]) Славний льондоньский борець.

І Н С Е Р А Т И.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.